

Pot llegir més cartes i publicar els seus articles a:
www.elperiodico.com/entre-todos

TRANSPORT PÚBLIC

Gràcies per ampliar la T-Jove fins als 30 anys

Júlia Fernández
CUNIT

Vull agrair l'alleujament que he sentit al saber que la targeta de transport T-Jove s'ha ampliat fins als 30 anys. L'angoixa que em va produir complir 25 anys perquè ja em pensava que per viure a la Zona 5 i treballar al centre de Barcelona m'hauria de gastar més de 100 euros mensuals. La notícia de la rebaixa de preus i l'ampliació de l'edat va ser un gran respir per a mi, dona de 26 anys, estudiant i treballadora que no pot permetre's gastar aquesta quantitat mensual només per poder anar a treballar i acabar els estudis.

Suposo que com jo, més gent. Gràcies per permetre'ns continuar estudiant i treballant, i que puguem continuar movent-nos en transport públic sense haver d'anar ofegats a final de mes. ■

TORNA EL BULLI

«La pela és la pela»

Andrés Moreno
VILA-SECA

El Bulli reobre com a museu, diu la notícia. L'entrada val 27,50 euros, sense menjar ni beguda. Bravo. El Bulli va tancar el 2011, poc després de la crisi del 2008, o sigui, quan es va tancar l'aixeta del dinar públic. Cal recordar que Ferran Adrià va ser nomenat millor cuiner del món per *The New York Times* a l'article *The Nueva Nouvelle Cuisine*, l'agost del 2003. Casualitat que en aquelles dates, als EUA boicotejaven els productes francesos perquè França no es va afegir a la invasió de l'Iraq.

¿Pot un cuiner ser el millor del món quan es dedica a anunciar matalassos i patates xips? ¿És El Bulli un restaurant quan hi ha 70 o 80 persones que estan allà sense cobrar i que paguen per estar, teòricament, realitzant una formació d'hostaleria? ¿No era una escola d'hostaleria com les que hi ha a Suïssa? ¿Quants restaurants

Àgora

El rastre ambiental de la IA

La vida digital no té un impacte ambiental neutre

Ulises Cortés

El professor Manel Poch, de la Universitat de Girona, assenyala que la facilitat per obrir l'aixeta i que hi hagi disponible aigua potable de la millor qualitat a preus baixos i subvencionats –menys d'un cèntim per litre– ens fa oblidar la infraestructura que això requereix i el cost que té. Només l'actual sequera torna a cridar-nos l'atenció sobre aquest recurs tan preciós. El mateix passa amb els costos d'utilitzar internet i les aplicacions informàtiques associades, de les que pensem que són gairebé gratuïtes i que no tenen un efecte en l'ambient.

Les tecnologies basades en la intel·ligència artificial (IA) tenen un potencial enorme per recolzar una acció climàtica positiva. Aquestes tecnologies són compatibles amb la transició ecològica, des de la tecnologia de bessons digitals que intenta modelar un edifici, una ciutat o la Terra fins a algorismes per fer que els cen-

tres de dades tinguin un consum energètic òptim utilitzant energies renovables. No obstant, els sistemes basats en la IA també plantegen problemes de sostenibilitat relacionats amb els recursos naturals que consumeixen, com l'electricitat i l'aigua, i les emissions de carboni que produeixen. L'auge de l'aprenentatge profund (*deep learning*) i les aplicacions dels grans models de llenguatge (*large language models*) –com el ja famós ChatGPT– també han augmentat dràsticament la quantitat de còmput necessària per entrenar-los i, després, per mantenir-los en funcionament. Algunes atenen centenars de milions d'usuaris cada una. Per exemple, el consum d'electricitat de ChatGPT el gener del 2023 va ser d'entre 1.168.200 KWh i 23.364.000 KWh, cosa que és equivalent al consum d'uns 175.000 ciutadans en el mateix període als EUA. A aquestes xifres caldria afegir-hi el que cada usuari va consumir a l'interactuar amb aquestes aplicacions.

Altres dades que poden ajudar-nos a comprendre l'impacte ambiental és que més del 80% dels sistemes que s'entrenen utilitzant el

deep learning mai arriben al mercat. És a dir, energia malgastada. Igual com els centres de supercomputació, les grans tecnològiques estan explorant solucions als impactes ambientals, com és l'ús intensiu de fonts d'energia renovable per alimentar el desenvolupament i explotació d'aquests sistemes.

No som conscients de la relació entre l'ús de les tecnologies digitals i el seu efecte ambiental. Ser més digitals, avui, no implica que l'ús extensiu d'aquestes tecnologies tingui un impacte ambiental neutre i, per tant, que com a societat siguem més verds. A mesura que augmenten la inversió i l'ús generalitzat dels sistemes intel·ligents, els governs, legisladors i ciutadans han de comprendre els impactes ambientals de la IA per prendre decisions basades en les evidències ja notòries. Això ens planteja com a societat una pregunta: ¿fins a quin punt val la pena l'empremta ambiental que causa l'ús de les aplicacions intel·ligents? ■

■ Ulises Cortés és catedràtic d'Intel·ligència Artificial de la UPC i investigador del Barcelona Supercomputing Center (BSC)

Imatge al·legòrica de la intel·ligència artificial.

ha tingut Adrià pagant salaris a tots els seus treballadors? Cap. Ferran Adrià es va dedicar a vendre el seu fum i ara es dedica a vendre entrades per al seu museu. «La pela és la pela».

Fa dècades que em dedico al sector de l'hostaleria i, segons la meua opinió, Adrià és un personatge que va utilitzar la fama per aconseguir anuncis i el suport de grans empreses per vendre un producte, el seu, que després a la pràctica no es pot aplicar perquè cal pagar als treballadors, cosa que ell no feia. ■

PARÍS

«La barba del veí...»

Malak Barouti
CERDANYOLA DEL VALLÈS

Totalment d'acord amb la decisió de l'Ajuntament de París de prohibir l'ús de patinets de lloguer. Els últims anys, l'ús de patinets elèctrics ha crescut en ciutats de tot el món, i tot i que pot ser una manera convenient de moure's, també és un risc per a usuaris i vianants. Aquesta prohibició és necessària per protegir la ciutadania i vetllar per la seguretat als carrers. El consistori ha pres una decisió audaç per respondre al problema. Espero que els ajuntaments d'aquí segueixin el seu exemple. ■

VOX

Tolerar la mentida

Joan López
MADRID

Sembla que la tècnica de parlar per parlar li funciona de meravella a la dreta més rànica. Es tracta de fer soroll, de tapar un escàndol amb un altre. Juan García-Gallardo, en una xerrada en un institut, convida els joves a dissentir mentint sobre la República, la conquesta d'Amèrica i el CO₂. Les estratègies de Trump s'instal·len aquí: si repeteixes una cosa moltes vegades sembla veritat. La mentida és tolerada com a estratègia política i no havia sigut mai així, i és benvinguda fins i tot en un centre educatiu. ■